

De Boost Club

Zo beschermen wij elkaar!



Vlaanderen

is zorgzaam en
gezond samenleven



HANDLEIDING VOOR DE LEERKRACHT

4de leerjaar basisonderwijs

	NATUUR
	NEDERLANDS
	ICT
	WOORDKAART

COLOFON

AUTEURS

Tina Van de Leur

COÖRDINATIE EN ADVIES

Saar Bevernage

ILLUSTRATIES EN FOTOGRAFIE

Nancy Kers

Shutterstock

PROJECTTEAM

Team Infectieziekten en Vaccinatie

Departement Zorg

Uitgeverij Zwijsen België

VORMGEVING

Els Vandervoort

© 2025 Uitgeverij Zwijsen nv, Antwerpen onderdeel van Klett Schulmedien GmbH

Hergebruik met bronvermelding toegestaan.

Aan het verwerven, waar nodig, van toestemming tot overname is door de uitgever de uiterste zorg besteed. Zou desondanks blijken dat een rechthebbende over het hoofd is gezien, dan verzoeken wij deze contact op te nemen met Uitgeverij Zwijsen België nv.

SOS ... microben!

	Ik geef een aantal voorbeelden van hoe je jezelf en anderen kan beschermen tegen ziekte: door gezond te eten, je handen te wassen, je arm voor je mond te houden bij het hoesten ...
	Ik vertel dat microben ernstige ziektes kunnen veroorzaken.
	Ik leg in eigen woorden uit wat een vaccin is en dat een vaccin mezelf en anderen beschermt tegen ernstige ziektes.

Inhoud

In deze les staan de leerlingen stil bij wat je zelf kunt doen om ziektes te voorkomen. Ze leren dat je ondanks goede gewoonten niet elke ziekte kunt voorkomen. Om sommige ziektes te voorkomen of om jezelf ertegen te beschermen, heeft je lichaam hulp nodig. De leerlingen leren dat vaccins ons lichaam helpen om zich te verdedigen tegen microben die ernstige ziektes kunnen veroorzaken. Zo ontdekken ze dat het belangrijk is om jezelf te laten vaccineren.

Materiaal

- per groep: stapel blikken en balletje
- printblad 'Goede en slechte gewoontes'
- printblad 'Microben'
- printblad 'Hoekenwerk: microbekaart'
- printblad 'Hoekenwerk: poster'
- printblad 'Hoek 1: brontekst'
- printblad 'Hoek 2: schema'
- printblad 'Hoek 3: afbeeldingen'
- printblad 'Hoek 4: mindmap'
- printblad 'Woordkaarten'

Praktische info

- Verdeel de klas in groepen van drie of vier leerlingen.
- Kleef op elk blik een microbe van het printblad 'Microben'. Maak per groep een toren van blikken. Trek een krijtstreep op de grond. Vanhier gooien de leerlingen met het balletje naar de toren.
- Print een microbekaart en poster (A3-formaat) voor elke groep.
- Bereid de hoeken voor. Print de printbladen bij de hoeken en leg ze klaar in de betreffende hoek. Heb je een grote klasgroep? Richt dan elke hoek dubbel in.
- Print het printblad 'Woordkaarten' recto verso en knip de kaarten uit. Lamineer ze eventueel.
- Leg in hoek 1 de woordkaart 'de microbe' en in hoek 3 de woordkaart 'het vaccin'.
- Zet in hoek 3 het filmpje <https://onderwijs.hetarchief.be/item/h707w8fv5p> klaar. Leg in de hoek een kaartje met de opdracht dat de leerlingen het filmpje moeten bekijken van 00:22 'wat is een vaccin' tot 00:42 'zonder dat je echt ziek wordt'.

LESDUUR • 50 MINUTEN

Introductie • 10 MIN

Wat maakt ons ziek?

Vertel: *We zijn allemaal al weleens ziek geweest. Als we ziek zijn, voelen we ons helemaal niet lekker en kunnen we soms ook niet naar school.*

Geef een leerling de woordkaart 'de ziekte', hij vertelt kort wat hij hierover weet. Dan geeft hij de kaart door aan een andere leerling. Herhaal enkele keren.



Stel eventueel ondersteunende vragen:

- Was je al eens ziek?
- Wat had je? Wat voelde je?
- Hoe kwam je aan die ziekte?
- Hoe zou je jezelf kunnen beschermen tegen ziektes?

Vertel: *We kunnen ons lichaam helpen om zo weinig mogelijk ziek te worden. Goede gewoontes kunnen ons daarbij helpen. Een gewoonte is iets wat je vaak doet. Een goede gewoonte helpt om je lichaam te beschermen tegen ziektes. Een slechte gewoonte helpt je niet tegen ziektes. Het kan je lichaam zelfs extra ziek maken.*

Groepspraat – Sta op als ...

Toon telkens een afbeelding van het printblad 'Goede en slechte gewoontes'. De leerlingen die vinden dat de afbeelding een goede gewoonte is, staan op. De leerlingen die vinden dat het een slechte gewoonte is, gaan zitten. Bij de slechte gewoontes geven ze aan wat beter kan.

Bespreek telkens. Visualiseer: teken een groen vinkje op een groot blad en een rood kruis op een ander blad. Hang ze op. Hang de afbeeldingen met de goede gewoontes bij het vinkje en de afbeeldingen met de slechte gewoontes bij het kruis.

Vertel: *Goede gewoontes helpen ons lichaam om niet ziek te worden. Maar jammer genoeg kunnen we niet elke ziekte tegenhouden met goede gewoontes. Soms komt er een microbe in ons lichaam die ons toch nog ziek maakt. Om ons te beschermen tegen sommige gevaarlijke ziektes, is het belangrijk dat we een prikje met een vaccin krijgen. We gaan in hoekenwerk aan de slag om daar meer over te leren.*

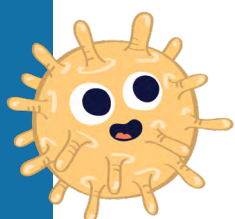
Kern • 35 MIN

Hoekenwerk: Bescherm jezelf tegen ziektes

De leerlingen gaan in de verschillende hoeken aan de slag en schuiven telkens door.

Stel eventueel een timer in. De leerlingen gaan in elke hoek aan de slag met een centrale vraag. Ze bestuderen telkens een bron en zoeken een antwoord op die vraag. Ze noteren het antwoord op de poster 'Hoekenwerk: poster'.

Geef elke groep een kaart van het printblad 'Hoekenwerk: microbekaart'. Wanneer een groep een hoek heeft doorlopen, kleuren ze een vak met een deel van de microbe op hun kaart. Op het einde van het hoekenwerk hebben ze de microbe verslagen. Missie geslaagd!



HOEK 1: WAT ZIJN MICROBEN?

De leerlingen ontdekken hoe het komt dat microben ons ziek maken en wat je kunt doen om microben tegen te houden. Daarvoor gebruiken ze de brontekst van het printblad 'Hoek 1: brontekst'.

HOEK 2: HOE REAGEERT JE LICHAAM OP EEN MICROBE?

De leerlingen ontdekken wat er gebeurt wanneer een microbe in je lichaam komt en hoe je lichaam reageert. Soms verslaat je lichaam de microbe en soms niet. Dan word je ziek. Daarvoor gebruiken ze het schema van het printblad 'Hoek 2: schema'.

HOEK 3: WAT DOET EEN VACCIN?

De leerlingen ontdekken wat een vaccin precies is en hoe het werkt. Daarvoor gebruiken ze het filmpje en de afbeeldingen van de printbladen 'Hoek 3: afbeeldingen'.

HOEK 4: WAAROM IS JE LATEN VACCINEREN ZO BELANGRIJK?

De leerlingen ontdekken waarom een vaccin even belangrijk voor je gezondheid is als gezonde voeding, voldoende water drinken, voldoende bewegen en een goede hygiëne. Ze ontdekken ook dat je met een vaccin niet alleen jezelf beschermt, maar ook anderen. Daarvoor gebruiken ze de mindmap van het printblad 'Hoek 4: mindmap'.

Afsluiting • 5 MIN

Groepspraat – Presenteren maar!

Elke groep vertelt aan een andere groep wat ze hebben opgestoken. Hierbij gebruiken ze de poster als leidraad.

Vertel: *Jullie zijn nu heel wat meer te weten gekomen over vaccineren. Binnenkort krijgen jullie ook zo'n belangrijke prik. Die prik helpt je lichaam om nog sterker te worden tegen ziektes. Je lichaam krijgt een soort extra superkracht, een boost! We bundelen die superkrachten en worden De BoostClub! We verslaan die slechte microben!*

De leerlingen nemen per groep plaats achter de krijtstreep bij hun toren van blikken. Om de beurt gooien ze met het balletje en proberen zoveel mogelijk microben te verslaan.



AANDACHT VOOR WOORDEN



de microbe

- een piepklein levend wezen dat je alleen met een microscoop kunt zien
- *Microben zitten overal om ons heen, daarom is het belangrijk om regelmatig je handen te wassen.*

de verpleegkundige

- iemand die de dokter helpt, medicijnen geeft en je verzorgt als je ziek bent
- *De verpleegkundige gaf me een pleister na het prikje.*



het vaccin

- een stof die ervoor zorgt dat je lichaam leert hoe het zich moet verdedigen tegen gevaarlijke virussen of bacteriën, zodat je minder snel ziek wordt
- *Dankzij het vaccin heeft mijn lichaam geleerd hoe het zich kan beschermen tegen het griepvirus.*



de ziekte

- de ziekte laat je lichaam minder goed werken, doordat je bijvoorbeeld een virus of bacterie hebt, of iets in je lichaam niet in orde is
- *Door die ziekte kon ik een paar dagen niet naar school en moest ik in bed blijven.*

de goede gewoonte

- iets wat je regelmatig doet en dat goed is voor jezelf of anderen
- *Elke ochtend mijn tanden poetsen is een goede gewoonte die helpt om mijn gebit gezond te houden.*

(jezelf en anderen) beschermen

- dingen doen om te zorgen dat jij en de mensen om je heen veilig en gezond blijven
- *Ik hoest in mijn elleboog zodat ik anderen bescherm tegen microben.*











Een microbe, wat is dat?

Een microbe is een superklein levend wezen. Je kunt ze met het blote oog niet zien. In de groep van de microben zitten onder andere virussen en bacteriën. Er zijn miljarden microben.

Microben zijn overal

Microben komen overal voor en dus ook in ons lichaam. Ze zitten overal: in de lucht die we inademen, buiten in de tuin, op de ramen, op ons lichaam en in ons lichaam. Wij zijn een wandelend hoopje microben! Gelukkig zijn niet alle microben slecht voor ons. Ze horen er gewoon bij.

Help, ik ben ziek!

Sommige microben maken ons ziek wanneer ze in ons lichaam komen. Voorbeelden van microben zijn virussen of bacteriën. Wanneer je aanraking komt met iemand die besmet is, kunnen die microben in jouw lichaam komen (door hoesten, niezen, aanraken,...). Soms word jij dan ook ziek.

Strijd tegen microben

Je kunt helpen om de microben tegen te houden. Was je handen voor het eten. Was je handen wanneer je van het toilet komt. Hoest of nies in je elleboog. Blijf thuis wanneer je ziek bent. Zo zorg je ervoor dat microben niet van de ene persoon naar de andere overgaan.

Bron: Monsterlijke microben. Marc Van Ranst en Geert Bouckaert.





Bij het hoesten hoesten of niezen
vliegen de microben in het rond.

Een microbe legt een weg
af van de ene persoon naar
de andere. Soms adem je de
microben rechtstreeks in.



Soms hebben de microben
enkele tussenstops
(hand, klink, kusjes,
knuffels, speelgoed ...).



Het lichaam vecht tegen
de microbe en verslaat ze.

Ik ben gezond!

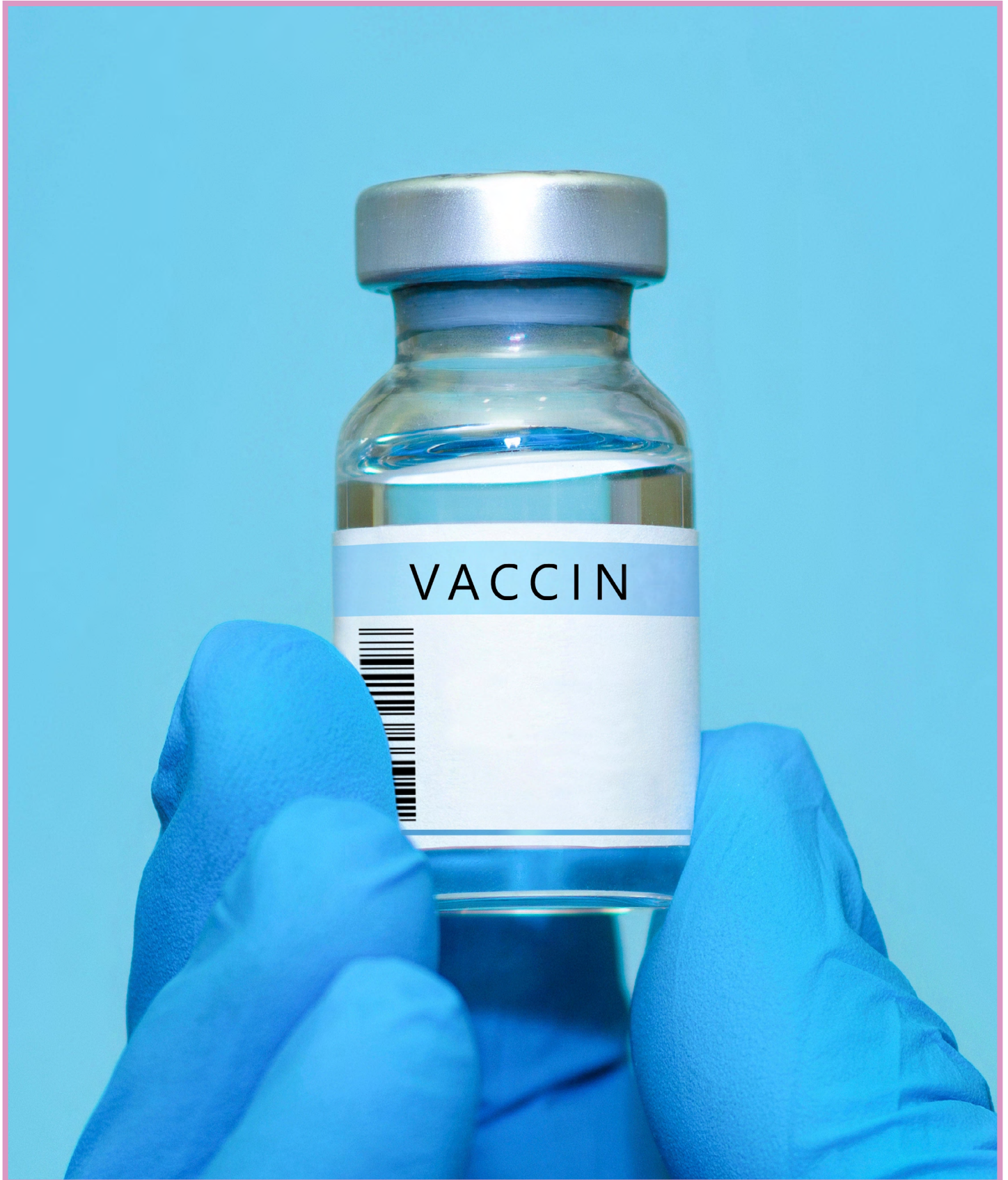


Het lichaam vecht tegen
de microbe en verslaat ze niet.



Ik ben ziek!





Het vaccin wordt veilig bewaard in een flesje.



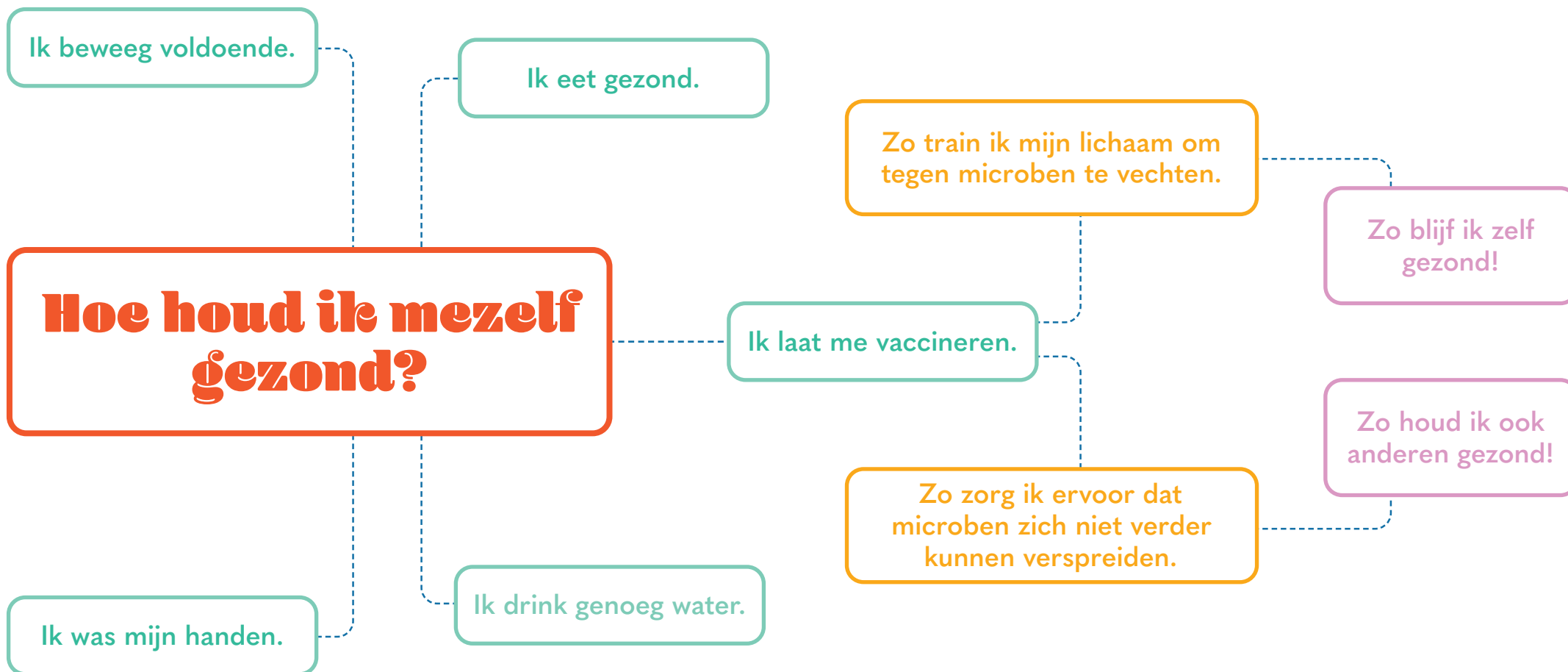
De verpleegkundige trekt het vaccin in de spuit.
Het vaccin is een training voor je lichaam: het zorgt ervoor
dat je lichaam oefent wat het moet doen als er later een microbe
binnenkomt.



Met een prikje komt het vaccin in je lichaam.
Je lichaam kan nu beginnen trainen.
Daarom word je na een vaccin soms een klein beetje ziek
of kun je wat ongemak ervaren.



Ons lichaam is goed getraind! Het kan nu winnen van sommige microben.
Met het vaccin houden we onszelf en elkaar gezond.
Elk prikje werkt tegen één of meerdere ziektes.
Daarom heb je verschillende vaccins nodig.
We beschermen onszelf én anderen!



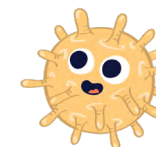


Wat zijn microben?

Hoe beschermt je lichaam zich
tegen microben?



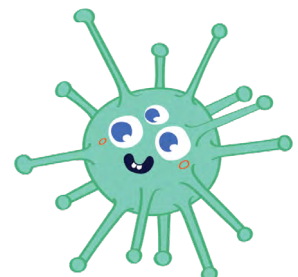
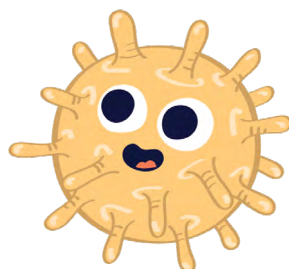
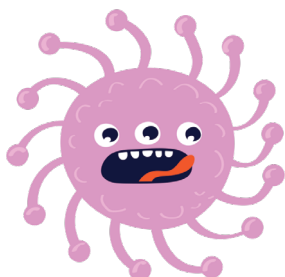
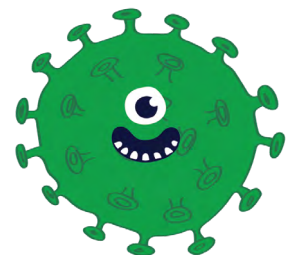
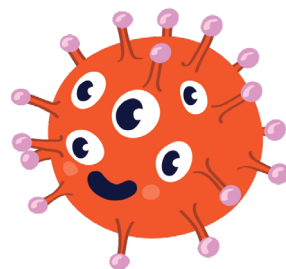
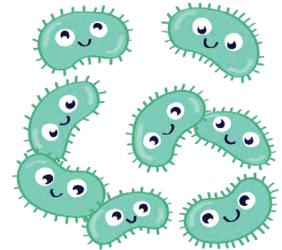
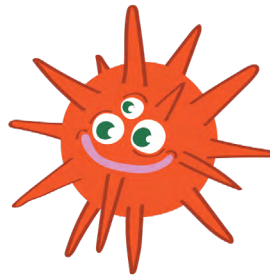
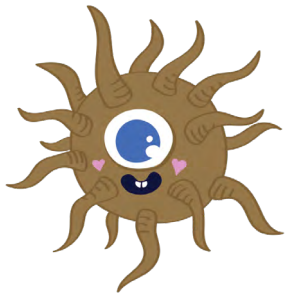
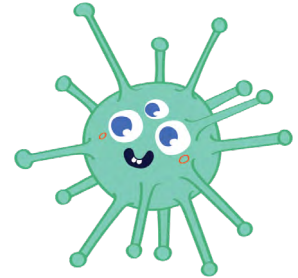
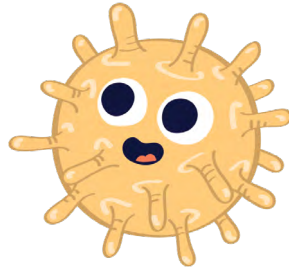
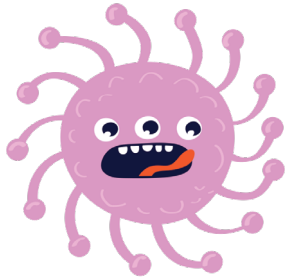
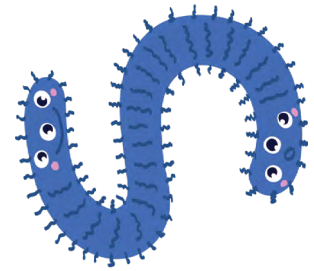
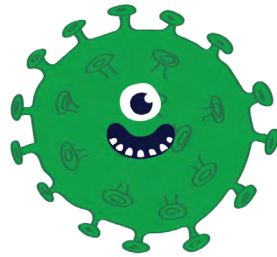
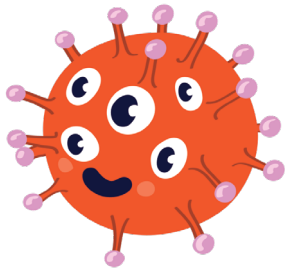
SOS ... microben!



Waarom is je laten vaccineren
zo belangrijk?



Wat doet een vaccin?







de microbe

een piepklein levend wezen dat je alleen met een microscoop kunt zien

Microben zitten overal om ons heen, daarom is het belangrijk om regelmatig je handen te wassen.

Wat is het?

microscopisch klein
komt overal op aarde voor

Voorbeelden van microben:

bacteriën
virussen
schimmels
gisten

Waar zitten microben?

op je huid
in je darmen
op deurklinken en
toetsenborden
in lucht, water en in de grond
...

de microbe

Wat doen ze?

veroorzaken ziektes
helpen bij de spijsvertering
breken afvalstoffen af in de natuur
zorgen voor fermentatie (bv. yoghurt, kaas)

Er zijn ook goede microben

Ze helpen voedsel verteren in je darmen.
Ze beschermen tegen slechte microben.
Ze houden je huid gezond.
Ze maken bepaalde vitaminen aan.

Schadelijke microben?

Hoe bescherm je jezelf?

handen wassen
vaccinatie 
gezonde voeding, bewegen
goed slapen
mondmasker dragen
als je ziek bent
een goede hygiëne,
ook bij hoesten of niezen



het vaccin

een stof die ervoor zorgt dat je lichaam leert hoe het zich moet verdedigen tegen gevaarlijke virussen of bacteriën, zodat je minder snel ziek wordt

Dankzij het vaccin heeft mijn lichaam geleerd hoe het zich kan beschermen tegen het mazelenvirus.

Wat is een vaccin?

een vloeistof die je meestal via een prik krijgt
bevat verzwakte of dode ziektekiemen of stukjes ervan
stimuleert je afweersysteem

Wie geeft het vaccin?

de dokter
de verpleegkundige

Wat doet een vaccin?

leert je lichaam ziekteverwekkers herkennen
zorgt dat je minder ziek wordt of helemaal niet ziek
beschermst niet alleen jou, maar ook anderen

het vaccin

Wanneer krijg je een vaccin?

als baby
als peuter
als kind
ook als tiener

hoort ook bij

de spuit
de vaccinatie
het vaccinatiokaart (ook online)
het immuunsysteem

Waarom is een vaccin belangrijk?

Je voorkomt dat ziektes zich verspreiden.
Je beschermt jezelf.
Je beschermt mensen die zelf geen vaccin kunnen krijgen.
Sommige ziektes zijn bijna verdwenen door vaccinaties (bv. polio).



ziekte

je lichaam werkt niet zoals het hoort, doordat je bijvoorbeeld een virus of bacterie hebt, of iets in je lichaam niet in orde is

Door die ziekte kon ik een paar dagen niet naar school en moest ik in bed blijven.

Wat is ziekte?

Je lichaam werkt niet zoals het hoort.

Je voelt je niet goed.

Je hebt pijn, koorts of andere klachten.

Wie helpt je bij ziekte?

de dokter

de apotheker

je ouders of verzorgers

de verpleegkundige

Wat helpt tegen ziekte?

rust nemen

medicijnen nemen

naar de dokter gaan

gezond eten en drinken

vaccins (om sommige ziektes te voorkomen) 

ziekte

Waardoor krijg je een ziekte?

door een virus (bv. griep)

door een microbe 

door een bacterie (bv. keelontsteking)

door een erfelijke fout in je lichaam

door iets verkeers eten of allergieën

soms weet je niet precies de oorzaak

Wat voel je bij een ziekte?

koorts

hoofdpijn

moeheid

misselijkheid

keelpijn

hoesten

buikpijn

Soorten ziektes

kinderziektes (mazelen, waterpokken)

besmettelijke ziektes (griep, corona)

chronische ziektes (astma, diabetes)

psychische ziektes (angststoornissen)

kankers (baarmoedershalskanker (HPV), leverkanker (Hepatitis B))

Waar of niet waar? Ik twijfel ...

	Ik vertel wat het verschil is tussen een feit en een mening.
	Ik vertel dat aan de hand van nepnieuws opzettelijk informatie wordt verspreid die niet waar is, met als doel mensen te misleiden of hun mening te beïnvloeden.
	Ik vertel dat er op het internet of sociale media veel informatie wordt verspreid die niet waar is.
	Ik herken nepnieuws aan de hand van enkele eenvoudige stappen.

Inhoud

De leerlingen leerden in de vorige les waarom vaccinaties belangrijk zijn voor onze gezondheid. In deze les leren ze dat er (onder andere via sociale media) veel nepnieuws wordt verspreid, ook over vaccinaties. Ze leren wat nepnieuws is, waarom het schadelijk is en hoe ze het kunnen herkennen.

Materiaal

- praatstok
- dia 'Titels nepnieuws'
- dia 'Nieuwsbronnen'
- Dia 'Hoe herken je nepnieuws?'

Praktische info

- Zet het filmpje 'Karrewiet: fake news' klaar. Je vindt het op Het Archief voor Onderwijs: [Karrewiet: fake news | Het Archief voor Onderwijs](#)
- Zoek vooraf een of enkele artikelen van een betrouwbare bron over vaccineren. Ook een filmpje of bericht van een niet-betrouwbare bron kun je aanvullend gebruiken. Je kunt ook via de website van 'Kidsweek' artikelen vinden, bijvoorbeeld <https://www.kidsweek.nl/nieuws/dit-moet-je-weten-over-vaccinatie-voor-tieners~7dc4ab2>.

LESDUUR • 50 MINUTEN

Introductie • 5 MIN

Vertel nepnieuws over een leerkracht van de school, bijvoorbeeld: *Meester ... stopt morgen met lesgeven en wordt professionele balletdanser*. Laat de leerlingen reageren.

- Is dit nieuws waar, denk je?

Voorkennis activeren

Bespreek hoe het nieuws over wat er in de wereld gebeurt tot bij de mensen komt.

- Waar kun je nieuws lezen/zien/horen?
- Is elk nieuwsbericht altijd waar? Moet je alles zomaar geloven?
- Wie las/zag/hoorde al eens een nieuwsbericht dat niet waar was?

Vertel: *Een nieuwsbericht dat niet waar is, noemen we nepnieuws. Je hoorde misschien ook al eens van het begrip 'fake news'. Wat weten jullie over nepnieuws?*

Brainstorm met de leerlingen en maak een woordweb op het bord. Denk ook na over waarom nepnieuws een probleem kan zijn.

Vertel: *In deze les ontdekken we hoe we nepnieuws kunnen herkennen. We leren ook waarom sommige mensen nepnieuws verspreiden en waarom nepnieuws een probleem is, zoals het nepnieuws dat verspreid wordt over vaccinaties.*

Kern • 40 MIN

1. Wat is nepnieuws?

Toon het fragment over fake news. Stop het **filmpje** op 01:34. Bekijk het filmpje nog een tweede keer. De leerlingen noteren een aantal belangrijke woorden uit het filmpje, waarmee ze daarna in hun eigen woorden kunnen vertellen wat 'fake news' of 'nepnieuws' is.

Bespreek klassikaal en vat samen:

- Nepnieuws ziet eruit als echt nieuws.
- Nepnieuws is informatie die iemand heeft verzonnen, die niet waar is, maar die zo gemaakt is dat het wel echt lijkt.
- Nepnieuws noemen we ook wel 'fake news'. Dat betekent letterlijk: 'vals nieuws'.

GROEPSPRAAT – DENKEN EN DELEN MET DE PRAATSTOK

Bevraag de leerlingen. Laat de praatstok rondgaan. Enkel de leerling die de praatstok in handen heeft, komt aan het woord.

- Waarover kan nepnieuws gaan?
- Waar wordt nepnieuws verspreid?
- Waarom verspreiden sommige mensen nepnieuws?

Vertel: *Nepnieuws vind je soms in roddelblaadjes, maar vooral op het internet en op sociale media, zoals TikTok, Instagram en YouTube. Via sociale media kun je nepnieuws heel snel verspreiden, over de hele wereld. Het wordt dan door heel wat mensen heel snel gezien of gelezen.*

Sommige mensen verspreiden nepnieuws omdat ze valse informatie willen verspreiden en zo de gevoelens of de meningen van mensen willen beïnvloeden. Het gaat dan bijvoorbeeld over valse verhalen over bekende mensen of over het klimaat. Ook over vaccins wordt er vaak nepnieuws verspreid.

Wie nepnieuws verspreid, doet dat om er zelf voordeel uit te halen. Dat wil zeggen dat ze er zelf beter van worden door nepnieuws te verspreiden. Ze willen bijvoorbeeld meer volgers krijgen. Of ze willen meer geld verdienen: hoe meer clicks of likes hun bericht krijgt, hoe meer ze verdienen.

2. Waarom is nepnieuws schadelijk?

Toon de eerste drie **titels van nepnieuwsberichten**. De leerlingen denken in duo's waarom nepnieuws gevaarlijk of schadelijk kan zijn. Daarna verwoorden enkele duo's hun ideeën voor de klas, andere duo's vullen aan.

Kom samen tot de conclusie dat nepnieuwsberichten schadelijk zijn omdat het leugens zijn. Op de duur weet je niet meer wat je wel of niet mag geloven.

Zet de titel van het vierde nepnieuwsbericht op het bord: nepnieuws over vaccins. De duo's overleggen waarom dit bericht schadelijk kan zijn. Daarna verwoorden ze hun ideeën voor de klas.

Kom samen tot de conclusie dat nepnieuws over vaccins schadelijk zijn omdat mensen gaan twifelen om zichzelf of hun kinderen te laten vaccineren. Vaccins dienen om gevaarlijke ziektes te bestrijden. Wanneer mensen zich niet laten vaccineren, krijgen gevaarlijke microben meer de kans om zich te verspreiden. Dat is gevaarlijk, want dan worden meer mensen ernstig ziek en sterven mensen..

Vertel: *We hebben ontdekt wat nepnieuws is en waarom het schadelijk is. Nu leren we hoe je nepnieuws kunt herkennen.*

3. Hoe herken je nepnieuws?

Toon de dia met de **nieuwsbronnen**. Bespreek met de leerlingen welke bronnen volgens hen betrouwbaar zijn en welke niet. **Vertel:** *Je kunt nepnieuws overal tegenkomen, maar vooral op het internet of op sociale media. Let dus op wanneer je daar een nieuwsbericht ziet of leest. Denk na of het nieuwsbericht echt is of niet. We leren vier stappen die je kunt zetten om na te gaan of een nieuwsbericht echt is of nep.*

Bekijk het **filmpje** verder (vanaf 01:34).

Kom met de leerlingen tot de volgende stappen die je kunt zetten om na te gaan of een bericht echt is of nep. Gebruik de dia's 'Hoe herken je nepnieuws?' om de **stappen** te visualiseren.

Stap 1: Is de titel geloofwaardig?

Bij nepnieuws staan vaak spectaculaire titels, die gevoelens oproepen zoals kwaadheid, angst of blijdschap. Kijk terug naar de vier titels van de nepnieuwsberichten. Welke gevoelens zouden die kunnen oproepen?

Stap 2: Waar heb je het nieuws gehoord?

Las je het bericht in de officiële nieuwskanalen? Zag je het op de televisie of hoorde je het op de radio? Dan kun je er meestal van uitgaan dat het bericht klopt. Zag je het bericht via sociale media, op het internet of heeft iemand het je verteld? Dan is de kans al groter dat het bericht mogelijk nep is.

Stap 3: Wie heeft het bericht gemaakt?

Probeer te achterhalen wie het bericht heeft geschreven of gemaakt. Is het een journalist van het televisienieuws of van de krant? Dan kun je er meest van uitgaan dat het bericht klopt. Journalisten controleren berichten een aantal keer op juistheid. Om te controleren of de journalist echt bestaat, kun je de naam opzoeken in een zoekmachine. Zo kun je ook onderzoeken of de persoon betrouwbaar lijkt. Staat er geen duidelijke bron bij het bericht? Dan is de kans al groter dat het bericht mogelijk nep is.

Stap 4: Is het nieuws een feit of een mening?

Probeer na te gaan of het nieuwsbericht een feit of een mening. **Vertel:** Een feit is iets wat echt is gebeurd en dat je kunt bewijzen. Een mening is wat jij denkt of voelt. Het is geen feit, want andere mensen denken er misschien anders over.

GROEPSPRAAT – STA OP ALS ...

Doe een aantal uitspraken. De leerlingen die denken dat het een feit is, staan op. De leerlingen die denken dat het een mening is, blijven zitten. Bespreek.

- Wiskunde is leuk.
- Je laten vaccineren is gevaarlijk.
- Koning Filip is de zevende koning van België.
- Olifanten zijn de mooiste dieren ter wereld.
- Alexander Graham Bell is de uitvinder van de telefoon.
- Fruit is lekkerder dan groenten.
- Door je te laten vaccineren, red je levens.

Leg uit: Nepnieuws bevat geen feiten. Of nepnieuws vertrekt wel vanuit een feit maar de waarheid achter dat feit is verzonnen of verdraaid. Om na te gaan of een nieuwsbericht feiten bevat, kun je nagaan of er bronnen worden vermeld. Is het duidelijk waar de informatie vandaan komt? Echt nieuws is altijd gebaseerd op feiten. Nepnieuws is verzonnen of gebaseerd op meningen.

4. Echt nieuws? Of nepnieuws?

GROEPSPRAAT – STA OP ALS ...

Toon een artikel van een betrouwbare bron (zie 'Praktische info'). De leerlingen die denken dat het nieuws nep is, staan op. De leerlingen die denken dat het nieuws echt is, blijven zitten. Overloop telkens de vier stappen. Kunnen jullie aan de hand van de vier stappen een conclusie trekken? Herhaal eventueel met enkele andere artikelen of berichten. Zijn deze berichten echt of nep?

Afsluiting • 5 MIN

Vat de essentie van de les met de leerlingen samen aan de hand van de volgende vragen:

- Wat is nepnieuws?
- Waarom kan nepnieuws schadelijk zijn?
- Hoe kun je nepnieuws herkennen?

Tip: Toon het filmfragment <https://onderwijs.hetarchief.be/item/g15t73xw9p> van 4:32 tot 7:50.. De leerlingen beantwoorden de vraag: Is het nepnieuws of niet? Laat ze het antwoord opschrijven op een wisbordje of laat ze het antwoord tonen met behulp van een groen en een rood kaartje (A5-formaat). Bekijk daarna het vervolg van het filmfragment tot 1:01 en bespreek samen. Heb je voldoende tijd? Dan kun je het volledige filmfragment nog uitkijken.

AANDACHT VOOR WOORDEN

de journalist

- iemand die verhalen schrijft of vertelt over wat er in de wereld gebeurt
- *De journalist schreef een artikel over het belang van een vaccin tegen mazelen.*

de mening

- wat iemand zelf denkt of voelt over iets
- *Liam vindt vaccineren overbodig, maar dat was alleen zijn mening.*

het feit

- iets dat echt waar is en je kunt bewijzen
- *Het is een feit dat vaccins helpen om mensen gezond te houden.*

het nepnieuws

- informatie die niet gebaseerd is op feiten, het nieuws is verzonnen of verdraait
- *Op sociale media las Emma dat dat vaccin gevaarlijk is, maar dat was nepnieuws.*

het nieuwsbericht

- een kort verhaal over iets dat echt is gebeurd en belangrijk is om te weten
- *In het nieuwsbericht stond dat er een nieuw vaccin wordt ontwikkeld tegen de kanker.*

social media

- sociale media zijn websites en apps waar mensen berichten, foto's en video's met elkaar delen
- *Op sociale media delen mensen vaak berichten over vaccins, maar niet alles wat ze lezen is waar.*

betrouwbaar

- als je erop kunt vertrouwen dat het klopt of dat die persoon doet wat hij belooft
- *Een dokter is betrouwbaar omdat hij goede uitleg geeft over hoe vaccins werken.*

schadelijk

- iets is schadelijk als het slecht is voor mensen, dieren of de natuur
- *Sommige mensen denken dat vaccins schadelijk zijn, maar dokters zeggen dat ze veilig zijn en helpen.*



**De zomervakantie wordt
afgeschaft!**

**Doe deze challenge en
wordt wereldberoemd**

Kook een ei door het tussen
twee gsm's te plaatsen



Een vaccin is slecht
voor je gezondheid



Stap 1:
Is de titel geloofwaardig?



Stap 2:
Waar heb je het nieuws gehoord?



Stap 3: **Wie heeft het bericht gemaakt?**

**FEIT****MENING****Stap 4:****Is het nieuws een feit of een mening?**



TikTok

Karrewiet

SCHOOLTV

YouTube

INSTAGRAM

De Standaard

Het Jeugdjournaal





Binnen het gezondheidsbeleid van jouw school kan je rond heel wat thema's werken. Door aan de slag te gaan met deze methodiek zet je in op vaccinaties.



MEER INFO EN ONDERSTEUNING?

Ontdek het aanbod: <https://preventiemethodieken.be/onderwijs>